

hangen vermoedelijk samen met microscopische bloedingen in de hersenzelfstandigheid van pasgeborenen, ontstaan bij een physiologische geboorte, waarbij tang of kunstgrepen niet te pas zijn gekomen.

N. I. HEIJBROEK.

De betekenis van huisdieren voor de verspreiding van tuberculose. — (LYD. RABINOWITSCH-KEMPNER, *Zeitschrift für Tuberkulose*. Bd. 34. Heft 7). Er is geen warmbloedig dier bekend, dat voor besmetting met tuberkelbacillen geheel onvatbaar is. Nu eens wordt het humane dan het bovine type gevonden. JOST onderzocht in 1913 en 1914 4683 honden en 933 katten. Van deze had een vierde gedeelte den leeftijd beneden het jaar, de helft 1—10 jaar en een vijfde boven het 10de jaar. Beneden het 2de jaar vond hij bij geen hond tuberculose. De mannetjes waren meer aangetast dan de wijfjes. Van de 4683 honden was 1.6 pCt. lijdende aan tuberculose; het hoogste percentage lag tusschen 5 en 10 jaar (7 pCt.). Terriers, spitsen en tackels namen de voornaamste plaats in. Van de 933 katten hadden 11 procent tuberculose, de meeste tusschen 4—6 jaar (21 pCt.). In 1920—1921 vond RABINOWITSCH bij 771 honden, waarvan 300 beneden het jaar en 40 boven het 10de jaar, 19 zekere gevallen van tuberculose, waarvan 16 van het humane, één van het bovine type en 2 atypische vormen. Van 34 katten waren 5 zekere positieve gevallen (3 humane en 2 bovine). Bij honden is dus tijdens den oorlog een stijging van 1.6 pCt. tot 2.4 pCt., bij katten van 11—14 7 pCt.. Volgens onderzoekingen van TITZ en WEIDARZ (1908) hebben honden een groot weerstandsvermogen tegen welk type van tuberkelbacillen dan ook. De gevonden positieve gevallen hebben dus eigenlijk nog een grootere waarde, wanneer wij willen bewijzen, dat de mogelijkheid tot besmetting is toegenomen. Bovendien zijn in den oorlog veel honden geslacht, zoodat het materiaal van RABINOWITSCH uit jonge honden bestond. Het percentage zal dus in de toekomst stijgen. Uit de aangetaste mesenteriaalklieren kan afgeleid worden, dat de besmetting door het darmkanaal had plaats gehad. De eenmaal besmette huisdieren blijven bij de verdere ontwikkeling hunner ziekte een gestadige besmettingsbron. Varkens krijgen ook vaak tuberculose. Paard, ezel, schaap en konijn zelden. Papegaaien en kanaries zijn zoowel voor humane als bovine tuberkelbacillen vatbaar.

SCALONGNE.

Extra-duraal haematoom en schedelbreuk. — Men blijft zich in Duitschland bewust, dat het haematoma durae matris veel te weinig gediagnostiseerd en daarbij nog veel minder op tijd om operatie gedacht wordt. BRUNNER (BRUNS' *Beiträge*, bldz. 485) bevestigt, dat zuivere gevallen van hersendruk zeldzaam zijn, en dat bijna altijd contusie, en zeer vaak zware commotio cerebri tevens bestaat. In de moeilijkheid vast te stellen, of de bloeding in het voorste, middelste of achterste gebied van de art. meningeae tot stand kwam, heeft de nu wel overal verlaten POLLAKS-punctie-naald ook niet voldaan, omdat men daarmee het gestolte bloed niet kan opzuigen. Proeftrepanneeren is de eenige weg, des te eenvoudiger, omdat narcose